

Vinkkejä junior handler-kilpailun tuomarointiin

Junior handler -laji on Suomessa hyvin suosittu. Vuonna 2019 kilpailukäyntejä oli yli 1500 ja lajin harrastajia on arvioilta n 200 kpl ympäri Suomen. Lajia harrastavilla nuorilla on valtava halu kehittyä ja tulla entistäkin paremmiksi koiranesittäjiksi. Kilpailijat saavat suorituksestaan kirjallisen arvostelun. Kirjallisen arvostelun palaute toimii paitsi sen päivän kilpailun sijoituksen perusteena, myös henkilökohtaisen kehittymisen ohjenuorana. Myös korkeatasoiset ja taitavat koiranesittäjät kaipaavat palautetta, jotta he pystyvät kehittymään entisestään. Parhaimmillaan arvostelu antaa nuorelle arvokkaan palautteen kilpailusuorituksesta ja kertoo myös miksi sijoitusta ei sinä päivänä tullut tai mikä teki suorituksesta sijoituksen arvoisen.

Lajin tarkoitus

Junior handler on tiivis osa koiranäyttelytoimintaa. Lajin tarkoituksena on opettaa nuorille rotutietoutta, koiranluku- ja käsittelytaitoja. Nuoret oppivat esittämään koiria rotutyypillisesti ja tuomaan esiin koirien parhaat puolet, sekä helpottamaan tuomarin työskentelyä. Junior handler -kilpailun ei tulisi poiketa merkittävästi rotukehästä, vaan sen kulun tulisi muistuttaa tavallista koiran arvostelua. Arvostelun painopisteen tulee sijoittua nuoren ja koiran väliseen yhteistyöhön sekä rodunomaiseen esittämiseen, siten kuin se rotukehässä parhaiten palvelisi.

Kehän kulku

Kilpailun kulun tulee muistuttaa rotukehäärvostelua ja kilpailussa käytetään vain rotukehissä yleisesti käytettäviä kuvioita: ympyrä, kolmio, edestakaisin ja yhdessä edestakaisin. Arvostelun tulee sisältää sekä ryhmäliikkeitä, että yksilöarvostelun.

Ryhmäliikkeillä tarkoitetaan sitä, kun kaikki tai osa kilpailijoista liikkuvat yhdessä kehän ympäri tai pareittain edestakaisin.

Yksilöarvostelu tehdään, kuten koiran arvostelu rotukehässä. Koira käydään läpi ja tuomari voi pyytää esittäjää näyttämään koiran hampaat tai purenna. Tuomari voi myös esittää kysymyksiä koirasta tai rodusta. Esim. koiran ikä, rotu/roturyhmä, rodun käyttötarkoitus jne. Jokaisella kilpailijalla teetetään yksittäisliikkeet. Kuvioina voi olla; edestakaisin, kolmio ja/tai ympäri. Tässä kohtaa tuomari antaa jokaiselle kilpailijalle kirjallisen arvostelun, jonka kehätoimitsija täyttää.

Kun kaikki kilpailijat on yksilöarvosteltu voi tuomari halutessaan ottaa jatkoon useampia kilpailijoita, vaihdattaa koiria, liikuttaa kilpailijoita uudestaan jne. ennen lopullisia sijoituksia.

Kirjalliset arvostelut

Jokainen kilpailija saa suorituksestaan kirjallisen arvostelun Kennelliiton junior handler -arvostelukaavakkeella.

Hyvällä skaalalla täytetty kaavake antaa nuorelle arvokasta palautetta suorituksesta ja kirjalliset kommentit sitäkin enemmän. Kommenttien ei tarvitse olla pitkiä, mutta nuorelle ne ovat sitäkin tärkeämpiä, kun he analysoivat suoritustaan. Tuomareiden toivotaan käyttävän arvostelussa mahdollisimman laajaa skaalaa.

Muutama sana siitä mikä meni hyvin tai mitä voisi parantaa on parempi kuin tyhjä paperi ja rivi ”erittäin hyvä” rukseja.

Mieti ennen arvostelun alkamista millainen suoritus olisi sinulle onnistunut ja sujuva suoritus. Vertaa esittäjiä tähän kilpailun kuluessa ja mieti siihen pohjaten, mikä on kunkin osa-alueen arvosana. Jos se on jotain muuta kuin erinomainen, kirjoita pari sanaa miksi se ei ollut erinomainen. Tai jos joku asia/osa-alue oli erityisen hyvä, on sekin ehdottomasti mainitsemisen arvoinen asia.

Vaikka erojen tekeminen esittäjien välillä on silkkää hiusten halkomista, niin nuoret silti toivovat suorituksestaan rakentavaa palautetta, kaikki ei aina voi olla vain erinomaista. Jokaiseen kohtaan voi ruksien lisäksi kirjoittaa tuomarin kommentin, jos jollain osa-alueella on jotain erityistä mainittavaa esim. yhteisliikkeissä pidit hienosti väliä edelliseen esittäjään tai yhteistyössä näkyy, että koira on haastava. Lomakkeen alla on vapaa kenttä tuomarin kommentteille, tähän kohtaan nuoret toivovat kovasti edes jotain kommenttia päivän suorituksesta ja mahdollisista kehityskohteista.

Jääviyssäännöt

Kun lupaudut tuomaroimaan kilpailun, muistathan, että junior handler -tuomaria koskee Kennelliiton yleinen jääviyssääntö kaikilta osin.

Tässä tärkeimmät junior handler -tuomaria koskevat kohdat:

- Junior handler -tuomari on jäävi tehtävänsä jos
 - hänen perheenjäsenensä osallistuu ko. kilpailuun. (Lapset ja sisarukset katsotaan, perheenjäseniksi, vaikka he asuisivat eri osoitteissa.)
 - hänen omistamansa tai kasvattamansa koira osallistuu ko. kilpailuun
- Junior handler -tuomarin omistamalla koiralla/kasvattajaryhmällä ei ole osallistumisoikeutta siinä näyttelyssä, jossa tuomari arvostelee.
 - Jos samassa paikassa järjestetään samana tai peräkkäisinä päivinä useampi erillinen näyttely saman järjestäjän toimesta (esim. Sawo Show, Messukeskus, peräkkäiset ryhmänäyttelyt), ne tulkitaan yhdeksi näyttelyksi. Jos siis arvostelee yhtenäkin päivänä tällaisessa näyttelyssä, ei voi kilpailla siellä koirallaan muina päivinä.

Jääviyssäännöt ja sen tulkinnat löydät täältä:

<https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/yleinen-jaaviyssaanto-koskien-nyyttelyita-kokeita-ja-kilpailuja>

<https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/jaaviyssaantotulkinta>

Junior handler -tuomaria koskevat samat oikeudet ja velvollisuudet kuin näyttelyn ulkomuototuomareita.

Vinkkejä arvostelun avuksi

Liikkeet ryhmässä:

Hyvä esittäjä ottaa esittämänsä koiran lisäksi huomioon kanssakilpailijat. Hän varmistaa, että oma koira on valmis liikkeelle lähtöön. Hän huomioi, että edessä olevat kilpailijat pääsevät liikkeelle ennen kuin lähtee itse liikkeelle, hän myös pitää hyvä välin edellä juoksevaan. Jos kilpailija on ensimmäisenä, hyvä esittäjä varmistaa myös takana olevien tilanteen, ovatko he valmiita lähtemään liikkeelle.

Hyvä esittäjä antaa aina tilaa edellä juokseville, eikä aja heidän päälleen. Hän huomioi tuomarin sijainnin ja pyrkii omaa vauhtiaan säätämällä esittämään oman koiransa liikkeet tuomarin katsoessa parhaalla mahdollisella tavalla.

Yksittäisliikkeet:

Hyvä esittäjä tuntee esittämänsä rodun ja yksilön, osaa valita sille parhaan vauhdin. Hän kannustaa koira ystävällisesti ja pehmeällä kädellä näyttämään parhaansa liikkeessä.

Hän kuuntelee tuomari ohjeet ennen kuin lähtee liikkeelle, hän huomioi käytettävissä olevan tilan ja tekee pyydetyn kuvion sen ja koiran koon mukaan. Hän huolehtii siitä, että tuomari näkee koiran liikkeet suoraan edestä, takaa ja/tai sivulta eli hän on tietoinen siitä, missä kohtaa tuomari seisoo.

Hyvä esittäjä ennakoii myös pysähtymisen liikkeestä ja jättää koiran seisomaan sopivalle etäisyydelle, jotta tuomarin on helppo jatkaa arvostelua.

Seisottaminen:

Hyvä esittäjä seisottaa koiran rodulle ominaisella tavalla vapaasti tai seisottaen pöydällä tai maassa. Hän pitää huolen siitä, että koira seisoo parhaalla mahdollisella tavalla, tasapainoisesti, kaikki raajat oikeilla paikoillaan ja turkki rodulle tyypilliseen tapaan viimeisteltynä. Hän pitää huolen, että tuomarin on helppo arvostella koira kuonosta hännän päähän.

Hampaiden tai purennan näyttäminen:

Hyvä esittäjä näyttää tuomarin pyynnöstä koiran hampaat tai purennan rauhallisesti, mutta varmasti ja niin, että tuomari näkee sen mitä on pyytänyt.

Yhteistyö koiran kanssa:

Parhaimmillaan koiran ja esittäjän yhteistyö kehässä on sujuvaa, saumatonta ja kaunista katseltavaa.

Esittäjä keskittyy koiraan, työskentelee sen kanssa iloisesti ja kannustavasti, jolloin koira on rento ja pystyy antamaan parastaan kilpailusuorituksessa. Jos koira on laiskalla tuulella, hyvä esittäjä jaksaa innostaa koira läpi kilpailun iloisella asenteella. Innokas koira saattaa vaatia rauhallisempaa otetta ja enemmän keskittymistä myös sen esittäjältä. Hyvä esittäjä muistaa myös kiittää koira suorituksen jälkeen ja kiinnittää koiraan huomioita myös suoritusten välissä.

Muista, että tuomari on nuorten esikuva ja siksi on tärkeä olla hyvä esimerkki niin kehässä kuin sen ulkopuolella. Tuetaan ja kannustetaan yhdessä jokaista junior handler -harrastajaa ja arvostetaan lajia sinä tasavertaisena osana koiranäyttelyitä, joka se on.

Antoisia arvosteluhetkiä!